

ПРО РОБОТУ НМЦ ПТО З ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ УЧНІВ ЗП(П)ТО ОБЛАСТІ

Шлях до високої екологічної культури лежить через ефективну екологічну освіту. Екологічна освіта на порозі 3-го тисячоліття стала необхідною складовою гармонійного, екологічно безпечного розвитку. Концепція екологічної освіти України набуває сьогодні ваги актуального і важливого державного документа.

Основною метою екологічної освіти є формування екологічної культури, навичок, екологічних знань, екологічного мислення і свідомості, що ґрунтуються на ставленні до природи як універсальної, унікальної цінності.

Ця мета досягається поетапно шляхом вирішення освітніх і виховних завдань та вдосконалення практичної діяльності.

Сьогодні до програми внесено зміни, якими розроблено нові стратегії навчання екологічної освіти та організації навчальної діяльності. Викладачам надано право самостійно і творчо відбирати і розподіляти навчальний матеріал відповідно до потреб здобувачів освіти і обраних засобів навчання (підручники, посібники, відеоматеріали, тощо).

- Наказ МОН України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

- Наказ МОН України від 20.04.2018 № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

- Лист МОН України від 03.07.2018 №1/9-415 «Щодо вивчення в закладах середньої освіти навчальних предметів у 2018-2019 навчальному році».

- Додаток до листа МОН України від 03.07.2018 р. № 1/9-415 «Методичні рекомендації щодо викладання біології та екології у 2018/2019 навчальному році».

- Інструктивно-методичні рекомендації НМЦ ПТО щодо вивчення предметів природничого циклу у 2018-2019 від ____ 2018

- Наказ ДОН від 23.10.2018 №566/0/212-18 «Про проведення II обласного етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад».

З ними ознайомлені викладачі природничих дисциплін області через листи, методичні рекомендації, відео та індивідуальне консультування і використовують їх у практичній діяльності.

Всі навчальні заклади забезпечені викладачами з відповідною фаховою освітою. За підсумками тарифікації працюють 78 фахівців екології, в тому числі 5 фахівців з вновпризначених. Робота з молодими спеціалістами спрямовується на підвищення професійного рівня, надання методичної допомоги щодо впровадження навчальних проектів, нових форм активної роботи з здобувачами освіти.

Одним із напрямків покращення якості екологічної освіти є визначення і підвищення фахової майстерності викладачів.

Проходження курсів фахової перепідготовки в Дніпровській академії неперервної освіти сприяє професійному розвитку власної фахової діяльності, усвідомлення власної ролі як організатора освітнього процесу.

Навчання здобувачів освіти екології відбувається на основі розвитку умінь приймати відповідальні рішення щодо проблем навколишнього середовища, оволодіння нормами екологічно грамотної поведінки, виховання любові та бережного ставлення до природи, рідного краю, формування навиків раціонального використання, збереження та примноження природних ресурсів, відродження кращих традицій українського народу у взаємовідносинах з довкіллям.

Все більшого значення набула креативність викладача, його здатність переосмислювати власний досвід, творчо використовувати і перетворювати відоме, творити якісно нове. А творчість здобувачів освіти може розвинути тільки творчий викладач. Педагогічна творчість викладачів екології спрямовується на особистість, що розвивається.

Відповідно до Положення і наказу ДОН, з метою активізації всіх форм виховної роботи з учнями, вивчення загального стану сучасної біосфери, умов його формування та причин змін під впливом природних і антропогенних факторів в ЗП(ПТ)О щороку проводиться Всеукраїнська олімпіада з екології, яка передбачає захист екологічного проекту. Аналіз проведення I-II етапів олімпіади з екології засвідчує, що більшість викладачів беруть активну участь у підготовці та створенні екологічних проектів.

Результати олімпіади за останні чотири роки подано у таблиці:

2015-2016			2016-2017		2017-2018		2018-2019	
Всеукраїнська олімпіада з екології								
I етап	II етап	III етап	I етап	II етап	I етап	II етап	I етап	II етап
20	7	III місце ПТУ-74, КВПУ (Дніпродж.)	23	7	26	10	26	11

Викладачами екології постійно проводиться робота з метою розвитку і підтримки талановитої молоді, формування творчого покоління молодих науковців і практиків, набуття навичок підготовки до участі у конкурсах, конференціях, диспутах, які дають здобувачам освіти можливість проявити себе, повірити у власні сили, дізнатися про щось нове, спонукають молодь до науково-дослідницької роботи, розвивають інтуїцію і творчі здібності, підтримують сталий інтерес до природничих предметів. Одним із ефективних методів екологічного виховання є **участь у різних Всеукраїнських, обласних конкурсах**. НМЦ ПТО активно залучає викладачів та здобувачів освіти до участі у них:

Intel Еко-Україна», Міжнародний конкурс молодіжних проектів з енергоефективності «Енергія і середовище», «Збережемо Землю для наступних поколінь», Міжнародний природничий інтерактивний конкурс КОЛОСОК; «Природна скарбниця Придніпров'я», Конкурс винахідницьких та раціоналізаторських проектів еколого-натуралістичного напрямку, Міжнародна природознавча гра «Геліантус», МАН.

Найбільш поширеною є масова форма роботи, яка дає можливість охопити екологічним вихованням якомога більшу кількість здобувачів освіти, з цією метою

в ЗП(ПТ)О проводяться естафети, марафони, екскурсії, походи, тижні, місячники, тощо. Свідченням творчого підходу до організації практичних природоохоронних справ є сезонні тематичні акції екологічного змісту. Вони є дієвою формою екологічного виховання. Такі заходи формують активну життєву позицію.

Традиційно квітень є місяцем присвяченим заходам по збереженню довкілля. В ЗП(ПТ)О проводяться виховні заходи до Дня екологічних знань, Дня довкілля, Міжнародного дня Землі, роковин Чорнобильської катастрофи. Міжнародного дня пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф. Упродовж місяця проводяться екологічні акції: «До чистих джерел», «Малим річкам – нашу турботу і захист», «За чисте довкілля», «Посади дерево», «Благоустрій території», «Парад квітів».

В цьому навчальному році НМЦ ПТО започаткувало проведення віртуального Конкурсу колективів екологічної просвіти «Земля-наш спільний дім», і хоча до конкурсу долучилось тільки 8 ЗП(ПТ)О (КамПЛ, МВПУПТ, ПТУ-2, ПТУ-74, ПЦППРК, ЦППРК №1, КЦПОРКТРС, НПЛ) маємо надію, що наступного року участь закладів буде більш активною.

Разом з тим маємо визнати, що існує ряд проблемних питань:

- дуже мало наших учнів є членами МАН;
- в ряді ЗП(ПТ)О області заходи екологічного спрямування носять епізодичний характер;
- відсутня масовість;
- неефективне використання енергоресурсів;
- недостатня громадянська активність тощо;
- обмежена кількість годин, виділених на викладання природничих дисциплін;
- слабе методичне забезпечення матеріалами екологічної спрямованості;
- недостатня мотивація учнів для отримання екологічних знань;
- слабе висвітлення екологічних проблем своєї місцевості, неможливість реальної практики в ознайомленні з ними, неможливість участі у реальній природоохоронній роботі.

З метою поширення кращого досвіду екологічної освіти та виховання, підвищення професійної майстерності в подальшому планується:

- проведення екологічних семінарів, майстер-класів, тренінгів з використанням мультимедіа ресурсів;
- творчих звітів викладачів, що атестуються;
- залучення викладачів до створення авторських посібників, методичних рекомендацій;
- проведення засідань секції викладачів з залученням громадських екологічних організацій, просвітницьких товариств;
- виконання спільних екологічних проектів.